

دلار تا کجا بالا می‌رود؟

[سید محمد صادق الحسینی](#)

در این یادداشت به چند سوال پرتکرار درباره بحران ارزی، سیاست‌های ما و آینده حرکت نرخ‌های ارز پاسخ داده شده است.

سوال اول: بهترین سیاست ارزی در شرایط بحرانی فعلی چیست؟

پاسخ: بهترین سیاست، سپردن قیمت ارز به بازار و عدم تخصیص هرگونه یارانه ارزی است. برای کمک به اقشار ضعیف می‌توان یارانه ریالی پرداخت کرد. این یارانه می‌تواند در غالب سبد کالا و محدودیت خرید برخی کالاهای خاص که حداقلی از پروتئین، ویتامین و ... را تامین کند، پرداخت شود. کمبود اصلی در بحران فعلی، کمبود ارز است و بهتر است قیمت آن کاملاً واقعی باشد تا مکانیسم قیمت‌ها خودش سبب کاهش تقاضای ارز و جایگزین شدن کالاهای خارجی با کالاهای واقعی شود. الانه دیگر این استدلال که واقعی شدن نرخ ارز تورم ایجاد می‌کند، صحیح نیست. چرا که ارز در بازار سیاه به 9 هزار تومان هم رسید و تمام کالاها (چه کالاهایی که یارانه ارزی می‌گرفتند و چه غیر آن) خود را با نرخ 9 هزار تومانی تعدیل کرده اند و اثر تورمی‌اش را گذاشته است. پس حالا که چوبش را خورده ایم پیاز را هم نخوریم!

سوال دوم: راه حلی خوبی (نه بهترین راه) که دولت انگیزه بیشتری برای اجرای آن داشته باشد، کدام است؟

پاسخ: اگر دولت اصرار داشته باشد که یارانه ارزی بدهد، یعنی 4200 تومان را حفظ کند می‌توان طرحی داشت که طی آن

(1) 4200 تومن فقط به 10 الی 15 میلیارد دلار واردات اساسی نظیر سویا، ذرت، کنجاله و... داده شود

(2) قیمت مابقی ارز مورد نیاز در بازار آزاد تعیین شود

(3) واردکنندگان با ارز 4200 تومانی صرفاً باید به عنوان حق العمل کار دولت عمل کنند و مکانیسم توزیع کالا کاملاً در اختیار خود دولت باشد تا سوبسید ارزی به مصرف کننده نهایی منتقل شود

4) پیمان سپاری ارزی به منظور جلوگیری از خروج سرمایه اجرا شود. هرچند با قیمت‌های بالای ارز، انگیزه خروج ارز از کشور به شدت کاهش خواهد یافت.

سوال سوم (که پرتکرارترین سوالی است که پرسیده می‌شود): نرخ ارز تا کجا افزایش می‌یابد؟

پاسخ: مدل‌های مختلف اقتصادی نشان می‌دهد که نرخ واقعی دلار که با تورم داخلی و خارجی در بازه‌های زمانی مختلف تعدیل شده باشد حدود 6000 الی 7000 تومان است. پس اگر دولت بازار را آزاد بگذارد نرخ به این محدوده بازخواهد گشت. بنابراین کسانی که دلار و سایر ارزها را خریده اند ضرر خواهند کرد.

سوال چهارم: چرا نرخ ارز بیش از نرخ واقعی افزایش یافته است؟

پاسخ: نرخ ارز در میان مدت و بلندمدت صرفاً براساس فاکتورهای اقتصادی تعیین می‌شود. اما نرخ در کوتاه مدت صرفاً تحت تاثیر فاکتورهای اقتصادی نیست و عوامل سیاسی، ریسک‌ها و یا سیاست‌های مختلف دولت می‌تواند نرخ را بالاتر یا پایین تر از نرخ واقعی را رقم بزند. یکی از عوامل اصلی افزایش شدید نرخ دلار، سیاست ممنوعیت خرید و فروش دلار در بازار آزاد بود که باعث شکل‌گیری بازار سیاه شد، صادرکنندگان را ترغیب به نگهداشتن ارزشان در خارج و مردم را تشنه دلار کرد. اگر این سیاست غلط لغو شود یک تعدیل جدی در دلار خواهیم داشت. همان‌گونه که نسیم کاهش شدت آن باعث افت شدید دلار در دو روز گذشته شد.

سوال: عامل اصلی جهش نرخ ارز چه بود؟

پاسخ: چیزی که ماشه افزایش را کشید، شوکی بود که آمریکا به کانال‌های انتقال ارزی ما در خارج از کشور وارد کرد. اما پتانسیل افزایش نرخ به دلیل سرکوب نرخ ارز در 5 سال گذشته کاملاً وجود داشت. به همین دلیل چند سال است مداوم می‌گویم و می‌نویسم که حتماً باید نرخ ارز را افزایش دهیم. تنها در صورت واقعی بودن نرخ می‌توان در شرایط بحرانی از آن دفاع کرد، در غیر این صورت امکان دفاع از بین می‌رود. فشرده شدن فنر نرخ ارز، امکانی را برای آمریکایی‌ها ایجاد کرد تا بتوانند بدون هیچ اقدامی و صرفاً با تهدید، نرخ برابری دلار به ریال را در عرض 2 ماه تا 200 درصد افزایش دهند! این افزایش شدید و بی حساب، آمریکایی‌ها را نسبت به تاثیرگذاری فشارهایشان مطمئن، مردم ایران را نگران و مسئولین را

دستپاچه کرد. خوشحالی مقامات آمریکا باعث شد آنها نسبت به برآورد کارایی اقداماتشان دچار اشتباه شوند! نگرانی مردم باعث شد تا به بازار دارایی‌های مختلف از جمله دلار و طلا هجوم ببرند. از همه بدتر، دستپاچگی مسئولین سبب شد تا تصمیمات اشتباه بگیرند. با تک نرخی کردن دلار در 4200 تومان منابع ارزی ارزشمند کشور را هدر و فساد را توسعه دادیم. همچنین کلیه کالاهایی که با این نرخها وارد شد هم در بازار به قیمت آزاد فروخته شد و رانت آن به جای خزانه دولت به جیب عده ای خاص رفت. پیش فروش سکه در قیمت‌های غیرواقعی فشار جدی به ذخایر طلای کشور وارد ساخت و قس علی هذا.

دیدگاه، انتقاد و پیام هایتان برای انتشار در این ستون را از طریق نظرات خبرهای سایت، یا ارسال پیامك، تلگرام یا واتساپ به شماره های: 09172670030، یا 09172670031 و یا ارسال ایمیل از طریق mashalnews@yahoo.com اقدام فرمایید.

توجه: درج نظریات و مطالب ارسالی، لزوما دیدگاه این پایگاه خبری نمی باشد و آمادگی خود را جهت درج توضیح یا جوابیه ادارات و شرکت های دولتی و خصوصی می باشیم.